

Пояснення до завдань з ГЕОГРАФІЇ пробного тестування «ЗІГЗАГ» - 2013

- 1. В Бартоломеу Діаш**
Бартоломеу Діаш - один з найславеніших португальських мореплавців-першовідкривачів, що підкоряв води Атлантики в XV столітті.
В 1488 році в пошуках морського шляху з Європи до Індії Бартоломеу Діаш першим з європейців обігнув Африку з півдня й відкрив мис Доброї Надії, вийшовши у води Індійського океану. Маршрут його експедиції власне і представлено на малюнку.
- 2. Г 1: 10 000**
Завдання перевіряє вміння учнів переводити іменований масштаб в числовий.
- 3. В 97 м**
Учні повинні знати, що на топографічних картах підписи горизонталей показують вершинами цифр у бік підвищення рельєфу. Неважко підрахувати, що точка А лежить на 3 метри нижче від горизонталі з позначкою «100 м», а отже, має висоту 97 м.
- 4. А добовий ритм**
Серед наслідків руху Землі навколо своєї осі такі: добовий ритм, зміна дня і ночі, виникнення сили Кориоліса.
- 5. Г цирк**
Бархан є соловою формою рельєфу, яр – ерозійною, бенч – абразійною, і лише утворення цирків пов'язане з дією льодовика.
- 6. Б субекваторіальний**
З кліматограми видно, що температури у даному типі клімату не опускаються нижче 20 °С, а опади (хоча їх кількість і значна) припадають переважно на літо, зима ж є сухим сезоном. Звідси можна зробити висновок, що це субекваторіальний клімат.
- 7. В Східноавстралійська**
Всі інші зазначені в переліку течії є холодними.
- 8. Б Атлантичний**
Площі океанів: Тихий - 179,7 млн км², Атлантичний - 91,66 млн км², Індійський - 76,2 млн км², Північний Льодовитий - 14,75 млн. км².
- 9. В Камерун**
Усі зазначені в завданні вулкани дійсно знаходяться в Африці, проте лише назва вулкану Камерун співпадає із назвою країни.
- 10. В 2246 м**
Відносна висота – це перевищення одного географічного об'єкту над іншим. Відповідно, висота гори Косцюшко (2228 м) відносно озера Ейр (-16 м) становить 2246 м.
- 11. А г. Мітчелл**
Усі перераховані в завданні вершини знаходяться на території Північної Америки, проте лише г. Мітчелл знаходиться в Аппалачах і є їх найвищою точкою.
- 12. Б Маракайбо**
Одне з типових завдань, яке перевіряє знання учнями карти, — впізнати географічний об'єкт за його обрисами.
- 13. В Лаперуза**
Завдання націлене на перевірку знання учнями географічної номенклатури.
- 14. Г Болгарія**
Хоча Болгарія і є морським сусідом України, сухопутного кордону з Україною вона не має.
- 15. В г. Берда**
Гора Берда (515 м) – найвища вершина Хотинської височини і усієї рівнинної частини України.
- 16. В Придніпровська низовина**
Навіть якщо учні не знають цього факту, вони можуть припустити, що тектонічна западина має відповідати у рельєфі низовині, а не височині.
- 17. А 40 см/км**
Ухил річки – це відношення падіння річки до довжини річки, яке, зазвичай, виражається у см/км. Відповідно для Південного Бугу: 32100 см / 806 км = 40 см/км.

18. **Г Балта-Дніпропетровськ-Луганськ**
Вісь Воейкова — середнє положення гребеня високого тиску (переважно взимку), на північ від якого переважає західний напрямок вітрів і циклональний тип погоди, а на південь — антициклонльний тип погоди та східний напрямок вітрів. Лінія вісі Воейкова проходить в Україні уздовж лінії Луганськ — Дніпропетровськ — Балта. Вона є частиною так званої осі Воейкова, що тягнеться майже через усю Євразію від озера Байкал, де знаходиться центр Сибірського антициклону, до Карпатських гір, прямує через південь Франції до Піренейського півострова і далі до Азорських островів (центр Азорського антициклону).
19. **А Полісся**
Полісся та Карпати — головні райони лісозаготівлі в Україні.
20. **А коричневі**
Коричневі ґрунти поширені в регіонах із субтропічним кліматом, у тому числі на Південному березі Криму.
21. **Б Чорноморський**
Біосферні заповідники України: Асканія-Нова, Дунайський, Чорноморський, Карпатський.
22. **Г мала родючість ґрунтів**
Чорна буря - перенесення сильним вітром великої кількості пилу, піднятого з поверхні ґрунту, оголеного від рослинності. Посушливий клімат, розорювання ґрунту та перетворення ділянок степу на пасовища — всі ці чинники були каталізаторами виникнення чорних бур у 1960-х рр. на півдні України. А от родючість ґрунтів жодним чином не впливає на цей процес.
23. **Б населення старше 60 років**
Це завдання вимагає від учнів застосувати набуті знання щодо демографічної ситуації в Україні та зробити прогноз на майбутнє. Зрозуміло, що сектор «52 %» на діаграмі відповідає працездатному населенню віком 20-59 років. Оскільки для країни характерне старіння нації, то 21 % будуть складати особи віком до 20 років, а 27 % - пенсіонери старше 60 років.
24. **Б 9,9 %**
Під час вирішення цієї задачі учні мають встановити, що оскільки природний приріст складає 4,2 %, тобто 225,6 осіб, а народжуваність склала 760 осіб, то за рік в місті померло 534,4 осіб. Звідси випливає, що коефіцієнт смертності становить (534,4/53,73) - 9,9 %.
25. **Б Подільський**
Хмельницька АЕС розташована на території Хмельницької області в місті Нетішин, а Хмельницька область (разом з Тернопільською та Вінницькою) входить до складу Подільського економічного району.
26. **Г Горлівка**
Промисловість виробництва вогнетривів представлена декількома підприємствами, які виробляють формовану вогнетривку продукцію (цеглу, блоки, плити), вогнетривкі суміші та доломіти. Ці підприємства розташовані в таких містах, як Горлівка, Часів Яр, Христофорівка та деяких інших.
27. **В Придніпровський**
Ключовим моментом, на якому учням треба зосередити свою увагу, є те, що в даному районі розвинуто важке та автомобільне машинобудування. Той факт, що найбільшим центром автомобілебудування в Україні є Запоріжжя, підказує, що в завданні подано опис Придніпровського економічного району.
28. **А сировинний**
Виробництво соди розміщується поблизу родовищ, оскільки це дуже матеріаломістка галузь. Основні центри: Слов'янськ, Лисичанськ, Красноперекопськ.
29. **В для галузі характерні структурні проблеми, а саме висока концентрація галузей важкого машинобудування, які не користуються значним попитом на зовнішньому ринку**
Саме ця обставина і зумовила величезні обсяги скорочення продукції машинобудування після розпаду РСР і досі гальмує розвиток машинобудування в Україні.
30. **Б Донецький**
Міста Краматорськ і Слов'янськ, розташовані у Донецькій області, а отже, входять до складу Донецького економічного району.
31. **В льон**
Порівняно великі площі серед технічних культур в Україні займає льон-довгунець. Райони його вирощування такі: Чернігівська, Житомирська, Рівненська, Волинська, Сумська, Львівська і Івано-Франківська області.
32. **В 2000**

- Трагедія на Чорнобильській АЕС відбулася у 1986 році, а виведення з експлуатації – у 2000 році.
33. **Б Ісландія**
Завдання покликане перевірити, наскільки добре учні засвоїли політичну карту Європи.
34. **Б Канберра**
Канберра – столиця Австралії.
35. **Г різке збільшення частки чоловіків у статевій структурі населення**
Для США за період 1990-1990 років було дійсно характерне старіння нації, що призвело до зменшення частки молоді і збільшення частки пенсіонерів у віковій структурі населення, проте кількість чоловіків у статевій структурі ніяк не збільшилась.
36. **Г Тунгуський**
Тунгуський вугільний басейн – найбільший у Росії вугільний басейн. Знаходиться у Красноярському краї, частково у Якутії та Іркутській області. Є найбільшим із представлених у завданні.
37. **В Франція**
За минулий (2012) рік Франція прийняла 81,4 млн іноземних туристів. Таким чином, країна знову підтвердила свій титул лідера туристичних напрямків.
38. **Б найбільший обсяг експортно-імпортних операцій припадає на країни Західної Європи**
Усі інші твердження, подані в даному завданні, є помилковими.
39. **А Париж**
Організація Об'єднаних Націй з питань освіти, науки і культури, скорочено ЮНЕСКО – міжнародна організація, спеціалізована установа Організації Об'єднаних Націй, яка при співпраці своїх членів-держав у галузі освіти, науки, культури сприяє ліквідації неписьменності, підготовці національних кадрів, розвитку національної культури, охороні пам'яток культури тощо. Штаб-квартира ЮНЕСКО знаходиться в Парижі.
40. **Б Росія**
Росія має надзвичайно різноманітну геологічну будову та володіє дуже великими обсягами різних видів мінеральної сировини.
41. **Б**
Значними покладами бурого вугілля володіє Німеччина.
42. **А Індонезія-Джакарта**
Столиця Індії – Нью-Делі, Пакистану – Ісламабад, а Туреччини – Анкара.
43. **1** Робота текучих поверхневих вод – **Д** руйнування ґрунтів і гірських порід, утворення ярів
2 Робота вітру – **А** утворення еолових форм рельєфу
3 Робота підземних вод – **Б** розчинення гірських порід, утворення порожнин
4 Робота льодовиків – **В** утворення долин виорювання, окатаних валунів
Завдання перевіряє знання учнями теми «Рельєфоутворюючі процеси».
44. **1** тектонічна – **В** Ньяса
2 залишкова – **Г** Ейр
3 лиманна – **А** Маракайбо
4 загатна – **Д** Синевір
Завдання перевіряє знання учнями теми «Гідросфера. Поверхневі води».
45. **1** Перська затока – **Б** нафта
2 Острови Шпіцберген – **В** кам'яне вугілля
3 Південно-Східна Азія – **Г** олов'яні руди
4 Мертве море – **А** калійна сіль
У цьому завданні учням потрібно поєднати певні райони Євразії із корисними копалинами, які видобуваються в цих районах. Навіть якщо учень не знає якихось із цих фактів, він може на основі базових знань з теми «Літосфера» здогадатися, які корисні копалини розміщені в тому чи іншому регіоні.
46. **1** зсуви – **В** гравітаційні
2 озі – **Г** льодовикові
3 печери – **Б** карстові
4 терикони – **Д** антропогенні
Усі наведені в завданні форми рельєфу представлені на території України, тож учні знайомляться з ними під час вивчення теми «Рельєф України», що дозволяє їм із легкістю виконати подане завдання.
47. **1** демографічна – **Г** зростання рівня соціального забезпечення
2 економічна – **А** структурна перебудова господарства

- 3 рівномірного розвитку територій – Б децентралізація влади
4 сировинного забезпечення – В багаторазове використання сировини
Учні мають орієнтуватися у проявах глобальних проблем на території України та можливих шляхах їх вирішення.
48. 1 Італія – Б сир, оливкова олія, вино
2 Німеччина – В сир, м'ясні вироби, пиво
3 Польща – А зерно, цукор, картопля
4 Франція – Д сир, виноград, коньяк
Завдання спрямоване на перевірку знань з теми «Країни Європи».
49. 3 – Замбезі
4 – Інд
5 – Тигр
Завдання спрямоване на перевірку географічної номенклатури.
50. 3 – ритмічність
5 – широтна зональність та висотна поясність
6 – цілісність
Завдання перевіряє знання учнів з теми «Біосфера. Географічна оболонка».
51. 1 – г. Белуха
4 – г. Монблан
6 – пік Перемоги
Завдання перевіряє знання географічної номенклатури.
52. 2 – Черкаси
4 – Рівне
5 – Горлівка
Це завдання покликане перевірити, наскільки добре учні засвоїли тему «Хімічна промисловість України».
53. 3 – Харківська
4 – Сумська
6 – Полтавська
Учні мають знати склад усіх економічних районів України.
54. 1 – більшість промислових центрів країни розташовані на території Тихоокеанського поясу
3 – найбільша частина підприємств зосереджена в районі мегалополіса Токайдо
6 – лідером японської індустрії є машинобудування, насамперед наукоємне
Шкільна програма з географії передбачає вивчення учнями основних особливостей господарства усіх країн Великої вісімки.
55. 60
В 1 см² карти відповідно $500^2 = 250000$ м². 2,4 см карти відповідають 600 000 м². Оскільки 1 га = 10 000 м², то площа саду 60 га.
56. 50
Сільське населення становить 30 % або 3 млн осіб, відповідно, його щільність: $3\,000\,000 / 60\,000 = 50$ осіб / км².